

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio IV. Quale in his peccatum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

Ab hac superstitione non sunt immunes, qui ex nominibus sic parentum arbitratu impositis, fortunas hominum & euentus futuros autumant dependere. indeque quid futurum sit ratiocinantur. Expertes sunt culpa, qui sedula diligentia, quaedam per angelos vel homines sanctos, propheticis spiritu imposita nomina, cum eorum, quibus imposita fuere munere, virtutibus, aut exitu vitæ componunt, & ostendunt illa cum rebus consentire: quod olim fecere Patres Orthodoxi, de Abel, Enoch, Noe, cæteris: de quibus lege D. ISIDORI. *lib. 7. Origin. c. 6.* ad hoc præit nobis Angelus in Euangelica Historia *Matth. 1. vers. 21. Luc. 1. v. 13. & 14.* & ipsemet Iesus Simoni nomen, Cephas, imponens, *Ioan. 1. v. 42. collato cum Matth. 16. v. 18.* Aliquid simile P. Nicolaus Serarius, in *Machab. præloq. 1. vbi de hac re, notauit ex Gorionide, de nomine Machabæi; quod sane potuit* PROPHETICE à patre inditum fuisse prævidente ingens animi robur & cor, quod Iudæ futurum. Sanctorum vero nomina liberis imponere, vt illorum potissimum patrociniis se suaque commendent, & mores imitentur, pium & religiosum est; & eadem ex causa consuetudo Pontificum Romanorum, ab aliquot iam sæculis nomen pristinum cum dignitate Summi Sacerdotij commutantium, laude digna, vt quod maxime.

Ultimo loco, Ioannes Leo, diligens scriptor, & quandam, ὀνειδισμῶν κριταὺν, sortiarum recenset: in capsula abaculi forma constructa quaedam alijs auiculas, ad has venire, qui consilium quaerunt, & obolum offerre: auiculam siipem accipere, inque capsulam inferre nostram: deinde regredi, & responsum in chartula referre consultori. Hæc sufficiant de his superstitiosis sortibus

A partim diuinatorijs, partim consultorijs.

SECTIO IV.

Quale in his peccatum?

NOTANDAE sequentes conclusiones. Quo ad sortem diuinatoriam, & auguria cætera;

B *Primo, graue peccatum est inquirere occultas culpas per haruspicia, vel auguria, vel sortes diuinatorias. nam hæc non possunt ita sciri, sine dæmonis auxilio. quare quidam qui per astrolabium conatus fuerat furem occultum nosse, etiam sine intentione dæmonem inuocandi, vt grauiter peccans, ab altaris ministerio fuit per annum suspensus; b idque ex gratia & dispensatione: quia secundum ius commune debuisset in perpetuum suspendi. c*

C *2. Aequè mortale peccatum est augurijs vel sortibus conari prædicere futura contingentia: d ideoque in clericos lata excommunicationis sententia. e*

D *3. Quamuis non sit peccatum mortale huiusmodi obseruare, nisi, quando quis illis fidem adhibet, semper tamen maxime periculosum est, secundum illa dirigere actiones suas, etiamsi quis illis minime credat, ratio, quia iustissime Deus solet permittere, vt tales malè pereant: Diabolus etiam per huiusmodi sæpe in maiora pertrahit, & in magis serijs decipit: & vt minimum, per hæc homo pessimum habitum acquirit, proximè disponentem ad infidelitatem.*

E Aliquot exemplis hic illic sparsim ostensum, quàm perniciosum esse solitum sit consulere dæmonicolas. Ad dam nunc ex Adamo Chronographo, de Olaph Rege Noruegiæ. iscum inuasisset DANIAM fretus responsis

dæmo-

Q
b ca. 2. de
fortileg.

c c. si quis
Episcopus.
26. q. 5.
d D. Tho.
d. q. 95. ar.
6. & 7.
e d. si quis
Episcopus
cum
scqq.

dæmonum, classe victus, ipse se in mare præcipitavit, vxor vero fame & inedia misere perijt. omnes (ait) affirmant peritum auguriorum, obseruatorem sortium, & in autum prognosticis omnem suam spem reposuisse & artis magicæ studio deditus, omnes quibus illa redundat patria, maleficos, habuit domesticos eorumque deceptus errore perijt.]

Sic Adam lib. 2. cap. 28. ex Chronico CADOMENSI, de decepto Odone BAIOCENSI EPISCOPI, PROPONTIFICIO MAXIMO carcerem perpetuum nacto, narrat Baronius tom. XI. Annal. anno 1084. Habes exemplum, ex Chronico. scotorum, aliud, de Nathaloco Rege XXX. narrant illum ipsum, à quo Rex cæsus, ad diuinos missum, vt de victoria, de vita Regis ac regno eius percontaretur: responsum à quadam anu accepisse, Regem non sui victurum, nec periculum ei ab hoste, sed à familiaribus instare. Cum ille vrgeret, à quo? anam, à te, subiecisse, Ille mulierem exsecratus, cum domum rediret, subiit animum illa cogitatio: nec responsum celari posse, nec edere tutum esse: ne se apud Regem hominem prauum, & suo timore indulgentem, suspectum redderet. Itaque tutius est tyrannum, cum multorum graia interficere, quam cum grauisimo capitis proprio discrimine, incolumem seruare. Statim vbi domum rediit, impetrato ad responsa diuinorum expromenda, secreto caso Rege, dauidicum imperii annum ingressu, pænam seruitio, & se periculo exiit.] Narrat Buchananus, libro 4. fol. 35. Sed cur fabulam magis concinne fictam, quam verisimilem vocet, non intelligo. Et si enim anus illa, immò dæmon ipse, hoc citra reuelationem scire non poterunt tamen malitia dæmonis sic Deus vsus fuit. Nam illa erant ingeniosissime instituta ad hoc, vt miles iste cuius ingenium præceptis, & manus prom-

A pta dæmonem non latebant; ad cogitationem tollendi tyranni impelleretur; quod siue illi prosperè, siue male celsisset; vel tyranni, vel aggressi seu consultoris nece animum homicida palceret. Nonne similes æstus animi, simile tyrannicidium in Azæle Syron. lib. 4. Reg. c. 8. nobis S. S. suppeditat? In eadem Scotia Bancho maleficæ sortes regnum spondentes exitium peperere. nam occisus à Macheto seu Macca-bæo; cui etiam ipsi diuinationes ariolorum, mercedem crudelitatis, necem attulerunt, persuaserant inuictum fore, donec filia quædam procul inde remota, ad arcem, quam Machetus incolabat, accederet; nec tæmina geniti manu occubiturum. Vt fidem dæmon similibus vaticinijs faceret; cum iam vincendum necandumque ab hoste fortiore, infelicitissimoque perspiceret, persuasit, vt milites ramis prægrandibus prælatis filuæ speciem præberent; & percussorem ei immisit Mackduffum, qui non natus, sed cæsus ex matris utero. Multis hæc describit Boetus: pro fabula Milefia vel nimio ex Atellanis ridet ille alter: sed hæc dæmonis mores mire exprimunt: nec continent quidquam, quod fieri non possit, aut quod fieri non soleat, de siluarum stratagemate Olaus, & alii similia: de pseudoracalis dæmonum plenæ sunt historiae.

4. Idem hodie dicendum de sorte consultoria, qua inquirimus, quid nobis faciendum, vel iudicandum. nam & hæc sub anathemate prohibita. a probatur quia non licet huiusmodi, nisi à Deo, inquirere: Deus autem non vult nos suam voluntatem per sortes indagare: sed petere illam à doctrina Ecclesiæ, S. Scriptura, superioribus nostris, ac alijs

Bucan. l. 7. in prin. de Hec. Boe. l. 12. ante med.

a can. loc. res. 2. q. 1.

doctis

doctis ac pijs viris. Mortale autem est, quando aliquid superstitiosi adhibetur, vel sorti certo creditur: si vero vtrumque deesse, & sine superstitione vlla, simpliciter quis sorte voluntatem Dei inquireret, probabiliter tantum sorti credens, foret peccatum veniale.

CAPVT III.

De Coniectatione.

Vt vsque sermo fuit, de prænotione prorsus licita, de qua est c. 1. vel de prorsus illicita, de qua fuit cap. 2. Nunc sequitur agamus de ea, quæ aliquando licita, aliquando illicita est: quam vocamus *C. n. est. ationem*. hæc velest Physica seu Naturalis, vel Politica seu civilis, quæ *sortu*, nomen retinet.

QVÆSTIO I.

De Coniectatione ex astris.

Naturalis coniectationis classem refero, quæcumque causis naturalibus vere innituntur, vel saltem eas non improbabiler omnino prætexunt: cuiusmodi sunt agriculturalum, pastorum, nautarum, architectorum, medicorum, physiognomorum, chiromantarum, astrologorum, & oniroptolarum: de quibus nunc sigillatim nobis est disserendum.

Quoad coniectationem, siue iudicariam ex astris mathesim, duæ possunt eius species constitui, prior licita, posterior illicita. Prima species est, *astronomia*, quæ nititur vniuersalibus, veris & incómutabilibus principijs, & scientiam consequitur futurorum ar-

A tis: veluti reuolutionis annorum, cursus siderum, distinctionis eorum, item naturæ solis & planetarum, eclipsum, stationum, retrogradationum, aspectuum, coniunctionum, oppositionum, & similibus: quo in genere quædam iam prodierunt vtilia, & maiora expectantur, Tichonis Brahei, Nobilis Dani. Altera est, *Astrologia*, tam dissimilis priori, quam pellex coniugi iustæ: quæ nititur principijs communibus variabilibusque, & prædicat effecta euentuum futurorum, non necessariorum, sed contingentium: quæ ab astris necessitudine aliqua dependentium. Et ex illa priore, in hanc tandem, *Chaldaei*, deflexere. Sic vocati initio Sacerdotes Babyloniorum, teste Diodoro Siculo libro secundo Biblioth. eo quod Chaldæa natio in hoc genere antistabat. Sane ideo receptum postea vt simpliciter, *Chaldaus*, Astrologum significarit, licet *Arabs*, latronem, & *Chananeus* mercatorem, sic vsurpant Daniel, prophetia sua 2. v. 2. Iuuenalis, Satyr. 6. & Gellius, libro primo noct. Atticæ. ca. 9.

Astrologiæ huius partes sunt quatuor, prima versatur circa, *Reuolutiones*, & prædicat totius anni bello, paceque vicissitudines, aëris salubritatem, annonæ pretium, morbos animantium, &c. Secunda continet, *Magisterium Natiuitatum*, docens quid sigillatim homini tota vita obtinget. Tertia vocatur, *Electionum*, quæ docet quid in singulis rebus consulto & vtiliter faciendum, quid omittendum, quando ædificandum, quando mihi nauigandum, equitandum ve quando egrediendum manendum ve domi, denique quando & quibus locis singula facienda, vt feliciter cedant, hæc se mirabiliter iactabat, meus olim in Mæthesi Doctor. Ioan. Stadius: ipsi tamen, si de-